



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci žalobkyně **J. C.**, zastoupené Mgr. Lucií Koupilovou, advokátkou se sídlem v Ostravě, Sokolská třída č. 1204/8, proti žalovanému **Katastrálnímu úřadu pro Moravskoslezský kraj**, Katastrální pracoviště Karviná, se sídlem v Karviné-Fryštátě, Slámova 1834, o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na náhradě nákladů řízení částku 1.450,- Kč do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Krajského soudu v Ostravě.

Odůvodnění:

Žalobou podanou dne 18.2.2010, doplněnou na výzvu soudu doplněním ze dne 18.4.2013, se žalobkyně domáhala vydání rozsudku, jímž by soud určil, že *postup*

žalovaného vtělený do sdělení žalobkyni ze dne 25.1.2010 č.j. Z-49/2010-803/1, ze kterého vyplývá, že příslušný katastrální úřad nevyhověl návrhu žalobkyně s tím, že s ohledem na tvrzený zánik zástavního práva má za to, že je nutné postupovat ve smyslu ust. § 7 odst. 1, § 8 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb. s tím, že listinu, kterou žalobkyně k návrhu připojila, této vrací a nevydává žádné rozhodnutí, neboť předložená listina není vyhotovena v souladu s ust. § 40 odst. 2 vyhlášky č. 26/2007 Sb., je nezákonný. Dále se žalobkyně domáhala rozhodnutí soudu, že žalovaný je povinen nadále upustit od nezákonného zásahu spočívajícího v postupu vtěleném do sdělení žalobkyni ze dne 25.1.2010 č.j. Z-49/2010-803/1, ze kterého vyplývá, že příslušný katastrální úřad nevyhověl návrhu žalobkyně s tím, že s ohledem na tvrzený zánik zástavního práva má katastrální úřad za to, že je nutné postupovat ve smyslu ust. § 7 odst. 1, § 8 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb. s tím, že listinu, kterou žalobkyně k návrhu připojila, této vrací a nevydává žádné rozhodnutí, neboť předložená listina není vyhotovena v souladu s ust. § 40 odst. 2 vyhlášky č. 26/2007 Sb., a provést záznam výmazu zástavního práva smluvního ze dne 17.11.1993 pro pohledávku ve výši 4.000.000,- Kč s právními účinky vkladu k 27.1.1994, a to ve prospěch zástavního věřitele, dnes již zaniklé společnosti SILVERDIME LIMITED, IČ 3482013 se sídlem 107, Striling Road, London, N22 5BN, zapsané v LV 347 u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, katastrální pracoviště Karviná pro pozemek parc. č. X – orná půda, pozemek parc. č. X – zastavěná plocha a nádvoří, pozemek parc. č. X – orná půda a budovu č. p.X, umístěnou na pozemku parc. č. X, to vše v k. ú. Poruba u Orlové, obec Orlová, okres Karviná.

V odůvodnění žaloby žalobkyně uvedla, že zástavní věřitel společnost SILVERDIME LIMITED zanikl bez právního nástupce výmazem z obchodního rejstříku Velké Británie. Zánikem zástavního věřitele došlo podle žalobkyně i k zániku zajištěné pohledávky a tudíž ve smyslu ust. § 170 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/1964, Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen OZ), také k zániku zástavního práva váznoucího na nemovitostech žalobkyně. S ohledem na tuto skutečnost podala žalobkyně dne 6.1.2010 návrh na výmaz zástavního práva u žalovaného, který doložila úředně ověřeným výpisem z obchodního rejstříku Anglie a Walesu, osvědčujícím zánik zástavního věřitele. Dne 29.1.2010 bylo žalobkyni doručeno sdělení žalovaného č.j. Z-49/2010-308/1, z něhož je zřejmé, že žalovaný návrhu žalobkyně nevyhověl s tím, že je nutno postupovat podle ust. § 7 odst. 1, § 8 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb. o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 265/1992 Sb.) a připojenou listinu žalobkyni vrátil s tím, že nevydává žádné rozhodnutí, neboť listina není vyhotovena v souladu s ust. § 40 odst. 2 vyhlášky č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 344/1992 Sb. o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů (katastrální vyhláška), [dále jen katastrální vyhláška]. V tomto úkonu spatřuje žalobkyně nezákonný zásah spočívající v nezákonné nečinnosti (neprovedení požadovaného záznamu) a nezákonné činnosti (vrácení listin). O nezákonném zásahu se žalobkyně dozvěděla dne 29.1.2010, kdy jí bylo citované sdělení doručeno. Podle žalobkyně měl žalovaný postupovat tak, aby šetřil oprávněné zájmy žalobkyně, aby bylo možno v co největší míře v zákonem stanovených mezích vyhovět žádosti žalobkyně, když i na řízení před žalovaným dopadají obecná ustanovení zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, v platném znění (dále jen správní řád), zejména ust. § 4 odst. 1 a 2. Žalobkyně

zdůraznila, že žalovaný jí neposkytl žádné poučení a pouze uvedl, že záznam výmazu zástavního práva nelze provést, aniž by ji poučil o postupu vedoucím k dosažení požadovaného cíle. Podle žalobkyně je z věcného hlediska požadovaný záznam výmazu jedinou možnou variantou, kterou připouští platné právní předpisy za situace, kdy žalobkyně není schopna objektivně zjistit jiné skutečnosti než doposud předložené o tom, že zástavní právo zaniklo.

Žalovaný ve vyjádření poukázal na ust. § 7 a § 8 zákona č. 265/1992 Sb., ve spojení s ust. § 40 odst. 2 a § 39 odst. 3 katastrální vyhlášky, z nichž vyplývá, že výmaz zástavního práva v katastru nemovitostí se provádí záznamem, a to na podkladě ohlášení vlastníka nemovitosti nebo zástavního věřitele, doloženého potvrzením o zániku práva zapsaného doposud v katastru, které je vydáno osobou, v jejíž prospěch je zaniklé právo dosud zapsáno. Provedení či neprovedení záznamu je přitom závislé jen na splnění zákonem stanovených podmínek dle § 8 zákona č. 265/1992 Sb. Žalovaný uvedl, že důvodem vrácení listiny žalobkyni a neprovedení záznamu byla skutečnost, že předložená listina – výpis z registru společností pro Anglii a Wales nemůže osvědčit zánik zástavního práva v případě, že zanikl zástavní věřitel, jehož pohledávka byla zajištěna zástavním právem. K argumentaci žalobkyně ustanovením § 170 odst. 1 písm. a) OZ žalovaný uvedl, že z tohoto ustanovení nevyplývá, že by zánikem zástavního věřitele zaniklo zástavní právo. Žalobkyni bylo sděleno, jak má postupovat s odkazem na příslušná ustanovení právních předpisů, aby mohlo být ve věci vydáno rozhodnutí. Žalovaný má za to, že při posuzování způsobilosti předložených listin k provedení záznamu postupoval v souladu s obecně platnými právními předpisy, když dospěl k závěru, že k provedení záznamu nejsou splněny zákonné předpoklady. Provedení zrušení zápisu zástavního práva by naopak mělo povahu nezákonného zásahu správního orgánu. Žalovaný označil žalobu za nedůvodnou.

Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně doručila žalovanému dne 6.1.2010 návrh na zahájení řízení ohledně výmazu zástavního práva z katastru nemovitostí, které bylo zapsáno rozhodnutím žalovaného ze dne 17.11.1993 č.j. LV X pro pohledávku ve výši 4.000.000,- Kč s právními účinky vkladu k 27.1.1994 pro věřitele společnost SILVERDIME LIMITED, a to k pozemkům ve vlastnictví žalobkyně parc. č. X, X, X a budově č. p. X, umístěné na pozemku parc. č. X, to vše v k. ú. Poruba u Orlové, obec Orlová, okres Karviná, zapsané na LV X. Žalobkyně uvedla, že věřitel zanikl ke dni 31.10.2000 bez právního nástupce a doložila kopii výpisu z registru společností pro Anglii a Wales, včetně apostily. Dále navrhovatelka uvedla, že ve smyslu ust. § 170 odst. 1 písm. a) OZ zaniklo zástavní právo zánikem pohledávky, neboť ve smyslu ust. § 20a) odst. 2 OZ byl věřitel vymazán z příslušného rejstříku a tím došlo k jeho zániku. K přechodu pohledávky na třetí osobu z podstaty věci dojít nemohlo a i při hypotetické variantě možného přechodu by bylo na věřiteli, případném právním nástupci, aby se dožadoval plnění své pohledávky po navrhovatelce. Navrhovatelka proto navrhla provedení výmazu vkladu zástavního práva ve prospěch označeného věřitele k uvedeným nemovitostem. Sdělením ze dne 25.1.2010 č.j. Z-49/2010-803/1 žalovaný sdělil žalobkyni, že na základě předložené listiny výmaz zástavního práva nelze provést, když žalovaný postupuje v souladu s ust. § 7 odst. 1 a § 8 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb. podle obsahu předložených listin a v daném případě listina, která má osvědčit zánik zástavního práva, není vyhotovena v souladu s ust. § 40 odst. 2 katastrální

vyhlášky. Dále byla žalobkyně poučena, že má postupovat ve smyslu ust. § 2 a § 4 zákona č. 265/1992 Sb. a předložit smlouvu o zrušení zástavního práva spolu s návrhem na výmaz vkladu zástavního práva. Z výpisu obchodního rejstříku společností Anglie a Walesu (jehož úřední překlad do českého jazyka nechal soud vyhotovit) bylo zjištěno, že společnost SILVERDIME LIMITED byla zapsána do obchodního rejstříku v rámci zákona o společnostech s ručením omezeným a podle listin ve složce společnosti byla dne 24.10.2000 z rejstříku vyškrtnuta a rozpuštěna oznámením v London Gazette ze dne 31.10.2000. Připojená apostila pak potvrzuje, že podpis, razítko nebo pečeť na listině jsou autentické. Apostila byla vydána dne 25.2.2009.

Krajský soud doplnil dokazování žádostí o informace o právu Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (dále jen Velká Británie) ve smyslu Evropské úmluvy o poskytování informací o cizím právu č. 221/1998 Sb. m. s. ohledně vnitrostátní britské úpravy zápisů do obchodního rejstříku. Dotaz směřoval na obsah obchodního rejstříku, pokud jde o zrušení právnické osoby a listiny, které se do něj zakládají. Z poskytnuté odpovědi britského Ministerstva zahraničí a věcí společenství národů Velké Británie ze dne 6.1.2014 bylo zjištěno, že dle britského vnitrostátního práva jsou v obchodním rejstříku uchovávány záznamy všech informací, které jsou obsaženy v listinách, jež byly do obchodního rejstříku doručeny. Rejstřík tedy zahrnuje i listiny, které přísluší ke vstupu do likvidace a podrobnosti jmenování likvidátora, jakož i jmenování insolvenčních správců. Veškeré informace s několika málo výjimkami, mezi které patří např. adresy bydlišť ředitelů, jsou poskytnuty k dispozici veřejnosti. K dotazu na údaje o právním důvodu výmazu podnikatele a údaje o právních nástupcích zrušených právnických osob je v odpovědi uvedeno, že informace jsou dostupné těm, kdo jsou členy společnosti. Povinnou péčí ve vztahu ke všem informacím je možno odhalit strukturu jakékoliv skupiny a spřízněných společností.

Podle ust. § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s.ř.s.) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Krajský soud při posuzování žaloby vycházel z judikatury správních soudů, a to konkrétně rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS) ze dne 17.12.2010 č.j. 7Aps 3/2008-118, publikovaného ve Sb. NSS pod č. 2206/2011, v němž NSS vyslovil právní názor, že *soudní ochrany proti provedení či neprovedení záznamu do katastru nemovitostí podle § 7 a § 8 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, se lze ve správním soudnictví domáhat v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle ust. § 82 a násl. s.ř.s.*

Otázkou důvodnosti soudní ochrany podle ust. § 82 a násl. s.ř.s. se zabýval NSS ve svém rozsudku ze dne 17.3.2005 č.j. 2 Aps 1/2005-69, kde vyslovil, že „ochrana podle § 82 a násl. s.ř.s. je důvodná tehdy, jsou-li a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s.ř.s. poskytnout.“

V posuzované věci se tedy krajský soud zabýval naplněním podmínek nezákonného zásahu ve shora citovaném smyslu s výjimkou podmínky č. 6, která po novelizaci s.ř.s. (zákonem č. 303/2011 Sb.) s účinností k 1.1.2012 již nemá své zákonné opodstatnění. Krajský soud v posuzované věci dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky první, druhá, čtvrtá a pátá dle citovaného judikátu NSS, když má za to, že žalobkyně je daným stavem krácena na svých vlastnických právech postupem správního orgánu, který není rozhodnutím a kterým je nepochybně zasaženo vůči žalobkyni tím, že nebylo vyhověno jejímu návrhu.

Dále se krajský soud zabýval otázkou, zda se jednalo o zásah nezákonný. Nezákonným zásahem by přitom bylo možno označit postup žalovaného, který by neprovedl výmaz zástavního práva za situace, kdyby byly splněny zákonné předpoklady pro jeho provedení. Ve smyslu ust. § 1 odst. 1 a § 7 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb. se zástavní právo, které vzniklo, změnilo se nebo zaniklo ze zákona, rozhodnutím státního orgánu, příklepem licitátora ve veřejné dražbě, vydražením, přírůstkem a zpracováním, zapisuje do katastru záznamem údajů na základě listin vyhotovených státními orgány a jiných listin, které podle zvláštních předpisů potvrzují nebo osvědčují právní vztahy. Podle ust. § 8 odst. 2 téhož zákona je-li taková listina způsobilá k vykonání záznamu, katastrální úřad jej provede. Pokud však předložená listina způsobilá k provedení záznamu není, vrátí ji katastrální úřad tomu, kdo ji předložil. Z pohledu uvedené právní úpravy je tedy rozhodující posouzení, zda předložená listina je způsobilá k provedení záznamu, přičemž toto posouzení je zcela v působnosti katastrálního úřadu. Po formální stránce tedy postup žalovaného zcela odpovídal citované právní úpravě. Rozhodující však je posouzení hmotněprávní, tedy zda listina předložená žalobkyní byla či nebyla způsobilá k provedení požadovaného záznamu. Za tímto účelem krajský soud doplnil dokazování svou žádostí o informace o britské právní úpravě, pokud jde o obsah obchodního rejstříku v souvislosti se zánikem právnické osoby a listiny, které se do obchodního rejstříku v takovém případě zakládají, jak již bylo shora uvedeno.

Obsahem poskytnuté odpovědi má krajský soud za prokázané, že vedení obchodních rejstříků ve Velké Británii je založeno na srovnatelných principech jako v českém vnitrostátním právu a okruh listin zakládáných do obchodního rejstříku v souvislosti se zánikem společnosti je také obdobný, když se do obchodního rejstříku zakládají listiny

související s likvidací právnické osoby, příp. insolvenčním řízením a veškeré informace obsažené v listinách založených do obchodního rejstříku jsou k dispozici veřejnosti. Z listiny předložené žalobkyní, tj. z výpisu obchodního rejstříku osvědčujícího zánik společnosti věřitele, nelze bez dalšího dovodit, že společnost zanikla bez právního nástupce. Listina osvědčuje pouze to, že společnost věřitele byla vyškrtnuta z obchodního rejstříku Anglie a Walesu a poté rozpuštěna. Z uvedeného nelze dovodit, že pohledávka vůči žalobkyni zanikla, když nelze vyloučit, že mohla přejít na právního nástupce, příp. mohla být věřitelem postoupena jinému právnímu subjektu. Z mezinárodní informace poskytnuté krajskému soudu vyplývá mj., že listiny založené v obchodních rejstřících Velké Británie jsou veřejně přístupné, takže žalobkyně se s listinami souvisejícími se zánikem společnosti věřitele mohla seznámit a získat tak bližší informace o způsobu zániku žalobce, jakož i listiny, které by byly relevantní z hlediska žalobkyní požadovaného záznamu v katastru nemovitostí. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že žalovaný jakožto katastrální úřad není na základě žádného zákonného ustanovení povinen činit v tomto směru jakákoliv vlastní šetření, když jeho úkolem je toliko posuzovat způsobilost předložených listin k provedení požadovaného zápisu.

Argumentaci žalobkyně ustanovením § 170 odst. 1 písm. a) OZ ve spojení s ust. § 20a) odst. 2 téhož zákona krajský soud shodně s žalovaným považuje za nepřiléhavou. Ustanovení § 170 odst. 1 písm. a) OZ uvádí, že zástavní právo zaniká zánikem zajištěné pohledávky. Zajištěná pohledávka však zaniká různými způsoby a zánik věřitele je pouze jedním z nich, a to za předpokladu, že plnění bylo omezeno jen na osobu tohoto věřitele. Ani tato právní úprava tak nevylučuje možnost, že pohledávka přešla na jiný právní subjekt. V návaznosti na uvedené pak ust. § 20 odst. 2 OZ, jehož se žalobkyně dovolává, stanoví, že právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo v jiném zákonem určeném rejstříku zaniká dnem výmazu z tohoto rejstříku (pokud zvláštní zákony nestanoví jinak), což však nelze vykládat tak, že zánikem právnické osoby zaniká také pohledávka. Podle ust. § 20a) odst. 3 OZ se totiž před zánikem právnické osoby vyžaduje její likvidace, pokud celé její jmění nenabývá právního nástupce nebo pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Podrobnosti o likvidaci obchodních společností pak ve smyslu ust. § 20a) odst. 4 OZ upravoval s účinností do 31.12.2013 zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Obdobně v posuzované věci výmazu věřitele z obchodního rejstříku Anglie a Walesu musela předcházet nějaká právní skutečnost (např. dohoda oprávněných osob), v jejímž důsledku však nemohlo dojít k okamžité ztrátě právní subjektivity věřitele, ale nastoupila nejprve fáze likvidace společnosti, pokud nedošlo ke zrušení právnické osoby s právním nástupcem. Obecně lze totiž zrušení a následný zánik právnické osoby rozdělit na zrušení s právním nástupcem, tj. bez likvidace a zrušení bez právního nástupce, tj. s likvidací. Obdobnost britské právní úpravy lze podle krajského soudu dovodit z toho, že proces likvidace právnické osoby je zachycen v obchodním rejstříku.

Na základě shora uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že jelikož listina předložená žalobkyní prokazuje pouze to, že společnost věřitele zanikla a byla vymazána z obchodního rejstříku, nikoli však to, že zanikla pohledávka vůči žalobkyni, není listinou způsobilou k provedení záznamu o výmazu zástavního práva v katastru nemovitostí. Postup žalovaného, který na základě této listiny neprovedl záznam o výmazu zástavního práva

v katastru nemovitostí, proto krajský soud shledal souladným se zákonem a nespatřuje v něm nezákonný zásah do práv žalobkyně.

Pokud jde o námitku žalobkyně ohledně formálního obsahu sdělení žalovaného ze dne 25.1.2010, kdy má za to, že nebyla dostatečně poučena o tom, jaký by měl být její další postup a sdělení považuje za zcela formální, krajský soud uvádí, že ani tuto žalobní námitku neshledal důvodnou, když má za to, že žalovaný se v označeném sdělení vypořádal s návrhem žalobkyně a důvody, pro které mu nevyhověl, ze všech hledisek, která byla nezbytná. Lze si sice představit výstižnější a z právního pohledu ucelenější argumentaci, avšak vzhledem ke skutečnosti, že žalobkyně byla odborně právně zastoupena advokátkou, jeví se odkaz na platnou úpravu vztahující se k posuzované právní otázce za dostačující. Neúplnost poučení, na něž žalobkyně zejména poukazuje, nemůže samo o sobě představovat nezákonný zásah do práv žalobkyně ve smyslu ust. § 82 a násl. s.ř.s. Tím by mohlo být pouze nesprávné právní posouzení předložené listiny z hlediska provedení požadovaného záznamu, k čemuž však v posuzované věci nedošlo.

Na základě shora uvedeného krajský soud žalobu podle ust. § 87 odst. 3 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšný žalovaný se nároku na náhradu nákladů řízení vzdal.

Výrok o náhradě nákladů státu je odůvodněn ust. § 60 odst. 4 s.ř.s., když žalobkyně nebyla úspěšným účastníkem řízení a současně nebyla osvobozena od soudních poplatků, a proto byla zavázána k úhradě částky 1.450,- Kč, kterou stát vynaložil jako přiznané tlumočné, za překlady listin do angličtiny (žádost o mezinárodní informaci) a z angličtiny do češtiny (odpověď na žádost, výpis z obchodního rejstříku Anglie a Walesu). Vzhledem k odlišné úpravě s.ř.s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen o.s.ř.) týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, stanovil soud žalobkyni k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 154 odst. 5 s.ř.s., § 159 a § 168 o.s.ř.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 21. května 2014

JUDr. Monika Javorová

předsedkyně senátu